

Katechéza 2. Boh Otec a Boh Syn

Ako sme si naposledy povedali, Boh nám dáva cez Mojžiša poznať svoje meno, aby sme ho mohli osloviť.

Vedieť správne osloviť druhú osobu je základným predpokladom začiatku komunikácie a potom aj vzťahu. Keď nám Boh dáva poznať svoje meno, to je ako keď si my vymieňame svoje mobilné čísla, mailové adresy, pozveme niekoho za priateľa na Facebooku...

Boh nechce byť uctievaný len ako čosi, ale túži byť poznávaný a oslovovaný ako skutočný a konajúci. V horiacom kríku prezrádza svoje meno: JHVH – Ja som, ktorý som (porov. Ex 3, 14). Božie meno sa v Izraeli nevyslovovalo a nevyslovuje a nahrádza sa čestným titulom *Adonai (Pán)*.

Základnými vlastnosťami Boha je pravda a láska. „Boh je svetlo a niet v ňom nijakej tmy“ (1 Jn 1, 5). Jeho slovo je pravda a jeho zákon je pravda. Sám Ježiš sa zaručuje za Božiu pravdu, keď pred Pilátom potvrdzuje: „Ja som sa na to narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde“ (Jn 18, 37). Boh nie len prehlasuje, že je láska, ale to aj dokazuje: „Nik nemá väčšiu lásku, ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov“ (Jn 15, 13).

Nijaké iné náboženstvo neprehlasuje to, čo kresťanstvo: „Boh je láska“ (1 Jn 4, 8.16).

Veríme v jedného Boha v troch osobách. Boh nie je samota, ale dokonalé spoločenstvo. Kresťania sa nemodlia k trom rôznym bohom, ale k jedinému Bohu Otcovi, Synovi a Duchu Svätému. To, že je Boh trojjediný, vieme od Ježiša Krista. Nemožno logicky dokázať Najsvätejšiu Trojicu. Je to tajomstvo. Keby bol Boh sám a osamelý, nemohol by milovať od večnosti. Aby mohla existovať láska, niekto musí milovať niekoho. Najkratšia a najkrajšia definícia Boha je: **Boh je láska**. Keď je Boh večný, je láskou od večnosti, ešte pred stvorením sveta.

Legenda o sv. Augustínovi hovorí, že keď sa raz prechádzal po brehu mora a premýšľal o tajomstve Najsvätejšej Trojice, stretol malého chlapca, ktorý sa hral na piesku s lyžičkou. Augustín sa ho pýta, čo robí. Chlapec odpovedá: prelievam more do tejto jamky. Augustín mu na to: Ale veď to je nemožné! Odpoveď záhadného chlapca: Zaiste, ale skôr ja prelejem more do tejto jamky, ako ty pochopíš tajomstvo, nad ktorým práve premýšľaš!

V mene tejto pravdy sme pokrstení, čo si pripomíname vtedy, keď sa prežehnávame. Sme pokrstení v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

Boh Otec

Keď spomenieme slovo otec, môže nám napadnúť všeličo od milujúceho ochrancu až po despota. Najviac to súvisí s našou vlastnou skúsenosťou s pozemským otcom. Túto skúsenosť prirodzene automaticky premietame aj na Boha – Otca. Preto vznikajú falošné predstavy o Bohu.

1. Boh ako hodinár – ktorý všetko naprogramoval, ako to má ísť a už sa o nás nestará, lebo svet ide sám od seba.
2. Boh ako poistka v núdzi – ktorý nám pomôže, keď sme v núdzi. Stačí sa pomodliť, ísť do kostola, urobiť niečo zbožné. (Boh ako automat).
3. Boh ako monarcha – ktorý kraľuje kdesi vysoko nad nami, nemá záujem o svojich poddaných, len aby mu odvádzali „dane“, modlitby, a dobré skutky...
4. Boh ako policajt – ktorý dohliada na každý jeden náš pohyb, a keď niečo zlé urobíme, tak nás tresce a dáva sankcie.
5. A ďalšie zlé predstavy – Boh ako tyran, niečo nad nami, nejaká energia...

Ježiš nám predstavuje Boha Otca ako niekoho, s kým môžeme nadviazať vzťah, na koho sa môžeme spoľahnúť. „*Spomienka na tohto Otca vrhá svetlo na hlbšiu identitu človeka: odkiaľ pochádzame, kto sme a aká veľká je naša dôstojnosť. Prirodzene pochádzame z našich rodičov a sme ich deti. Pochádzame však aj od Boha, ktorý nás stvoril na svoj obraz a povolal nás, aby sme boli jeho deťmi. Preto na počiatku každej ľudskej bytosti nie je náhoda alebo riadenie osudu, ale plán Božej lásky. To nám zjavil Ježiš Kristus, pravý Boží Syn a dokonalý človek. On vedel, odkiaľ vyšiel a odkiaľ pochádzame my všetci – z lásky jeho Otca a nášho Otca“ (Benedikt XVI.).*

V Kréde ďalej vyznávame, že veríme v Boha, ktorý je všemohúci a stvoriteľ. Keď dávame do protikladu pravdu prírodných vied a náboženskú pravdu o stvorení sveta, to ako keby sme dávali do protikladu to čo hovorí o jednej veci poézia, medicína či chémia. Každá hovorí o tom istom, ale inou rečou.

Mnohí poprední vedci boli hlboko veriaci ľudia, ako to dokazuje aj výrok Mikuláša Koperníka: „Koho by sa nezmocnil obdiv voči všemohúcemu tvorcovi, keď pozoruje a zamýšľa sa nad obdivuhodným poriadkom vo vesmíre, ktorý vychádza z Božej múdrosti!“

Evolúcia nie je dogma, ale prírodovedecká hypotéza. Ako takej je viera otvorená. Rovnako však nemôžeme opis z Biblie vyhlásiť za prírodovedeckú dogmu – teda nemôžeme to vykladať doslovne. Človek a vesmír nevznikol z náhody. Boh je ich pôvodcom. Hmota ponechaná sama na seba má sklon k chaosu – následkom výbuchu tlačiarne nikdy nevznikne kniha so zmysluplným obsahom.

Boh Syn – Ježiš Kristus

Čo znamená meno Ježiš? – Boh zachraňuje. Evanjeliá nám opisujú Ježiša ako Božieho Syna. Hovorí, že on a Otec sú jedno. Bez tohto jeho nároku by reakcie židov, ale aj celé kresťanstvo nedávalo zmysel. Pretože srdcom kresťanskej zvesti je tvrdenie, že Ježiš je pravý Boh a pravý človek a len vďaka tomu majú jeho činy moc padnutým ľuďom vrátiť vzťah s Bohom.

Prečo sa Boh stal človekom? Už sme si povedali, že ľudstvo trpí následkami dedičného hriechu. Človek stratil spoločenstvo s Bohom, jeho rozum sa zatemnil, jeho vôľa sa oslabila a priklonila sa k zlému. Keď sa narodíme na tento svet, automaticky sa nerozhodujeme pre dobro, ale skôr sa zameriavame na seba, radšej sa točíme sami okolo seba. Chýba nám to dávne priateľstvo s Bohom, chýba nám posväcujúca milosť, chýba nám nadprirodzený život, ktorý sa od nej odvíja. Takže nám toho chýba dosť. Ale čoho máme veľa, to sú naše chyby a hriechy, tých je celá hora a stoja medzi nami a Bohom. Ale ako sa zbaviť tej hory? Môžeme tie hriechy ľutovať a to je prvý krok. Hriech je nedostatkom lásky k Bohu. Uráža ho a preto si vyžaduje jeho odpustenie. Boh musí niečo urobiť, len tak sa tej hory zbavíme. Takže Boh musí konať a on to aj robí. Samozrejme stačilo by na to jeho jediné slovo, ale on si zvolil na to celkom iný, veľkorysý spôsob, ako ľudí priviesť naspäť k nemu. Boh sa stal človekom a stal sa ním, aby urobil tieto tri veci, aby nás spasil, prestal sa k nám prihovárať skrze prorokov a začal sa k nám prihovárať celkom sám. Cez neho lepšie chápeme kým je a po tretie ukázal nám svojimi skutkami ako máme žiť. Ukázal nám cestu do neba. A tieto tri veci sa stretli na kríži. Na kríži bolo dokonané dielo našej záchrany. Na kríži sme spoznali, že nás Boh nekonečne miluje. Na kríži nám dal príklad darovania seba samého z lásky, a aby sme žili podľa toho. Preto sa Boh stal človekom.